

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci

žalobkyně: **B. B.**

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha,**

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 6. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 6. 2021, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení uvedeným ve výroku I tohoto rozsudku byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 4. 2021, č. j. X, jímž Česká správa sociálního

zabezpečení zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice (dále též „OSSZ Pardubice“) ze dne 7. 4. 2021 i podle posudku České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 6. 2021 žalobkyně není invalidní. Míra poklesu její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla žalovanou stanovena na 25 %, přičemž posudkoví lékaři dospěli k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddíle A (artropatie), položce 6a (psoriatická artritida – lehké formy) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 359/2009 Sb.“).

2. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu rozhodnutí uvedeného ve výroku I tohoto rozsudku v plném rozsahu, přičemž namítala, že skutková zjištění žalované jsou nesprávná a žalobkyně je invalidní.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že při rozhodování vycházela z odborných závěrů lékařů lékařské posudkové služby a žalobou napadené rozhodnutí je dle jejího názoru věcně správné a zákonné, nicméně s ohledem na námitky žalobkyně navrhl, aby si soud vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a následně o žalobě rozhodl.
4. Soud o žalobě uvážil následovně:
5. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se
 - a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
 - b) invalidním následkem pracovního úrazu.
6. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

7. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
8. Podle § 40 odst. 1, 2, 3 zákona o důchodové pojištění potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku a) do 20 let méně než jeden rok, b) od 20 let do 22 let jeden rok, c) od 22 let do 24 let dva roky, d) od 24 let do 26 let tři roky, e) od 26 let do 28 let čtyři roky a f) nad 28 let pět roků (odst. 1). Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky (odst. 2). Pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice, a to před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky, a po dosažení věku 18 let po dobu prvních 6 let tohoto studia. Ustanovení § 12 odst. 1 věty druhé platí zde přiměřeně (odst. 3)
9. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkovi řízení

udávaným potíží, zodpoví jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Ads 169/2014 – 27). Jinými slovy: Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti a přesvědčivosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 – 24, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 – 26, a mnohé jiné), případně - namítá-li to žalobce - zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

10. Z důvodů shora popsaných soud ve věci provedl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“), ve smyslu § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován dne 4. 11. 2021 a byl čten při jednání soudu dne 8. 12. 2021.
11. Z posudku PK MPSV soud zjistil, že v PK MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů doc. MUDr. L. S., Ph. D. PK MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobkyni u lékařské posudkové služby, ze zdravotní dokumentace praktického lékaře žalobkyně, z dalších odborných nálezů vyjmenovaných v posudku PK MPSV a z vlastního přešetření žalobkyně při jednání PK MPSV.
12. PK MPSV tak zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru interní lékařství (medicínská specializace odborného klinického lékaře odpovídá dominantnímu zdravotnímu postižení žalobkyně). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. PK MPSV tudíž měla dostatečné množství aktuálních podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a k intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěla. Navíc žalobkyně byla při jednání PK MPSV znovu vyšetřena.
13. PK MPSV se shodla s lékaři posuzujícími zdravotní stav žalobkyně v řízení před správními orgány, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je psoriatická artritida. Jinak však posoudila tíži zdravotního postižení žalobkyně. U žalobkyně totiž dle PK MPSV dochází ke zhoršení onemocnění v důsledku souběhu s nově diagnostikovaným postižením trávicího ústrojí. Nově se cca od 11/2020 objevily průjmy, postupně dochází k výraznému váhovému úbytku. Na základě vyšetření v 1/2021 diagnostikován Morbus Crohn s nálezem drobných ulcerací jícnu, drobných erozí žaludku při gastroskopii a postižení terminálního ilea a tlustého střeva v celém rozsahu dle kolonoskopie. Dochází ke zvýšení aktivity základního onemocnění s bolestivostí a otoky kloubů, s laboratorní aktivitou, kdy nelze zcela jednoznačně rozlišit aktivitu základního onemocnění a laboratorních projevů od nově diagnostikované aktivity onemocnění trávicího ústrojí. Revmatolog v 1/2021 indikuje změnu preparátu biologické léčby. Nadále však dle kontrolního revmatologického vyšetření dne 4. 5. 2021 bolestivost kloubů narůstá, objevují se bolesti páteře, narůstá únava. Interní léčba pro Morbus Crohn je bez významnějšího efektu. Proto byla žalobkyně indikována do péče Centra pro biologickou léčbu s t.č. dominujícími obtížemi v rámci Morbus Crohn k zahájení intenzifikovaného

režimu biologické léčby. Stav částečně zlepšen, ale nadále obtíže přetrvávají při obou diagnózách, trvá palpační bolestivost kloubů, šlachových úponů, bolesti při pohybech v kloubech, má bolesti v oblasti bederní páteře, zejména v oblasti SI skloubení, je patrné omezené rozvíjení páteře, snížení svalové síly, hypotrofie svalstva rukou, trvá zvýšená únavnost, přetrvávají průjmy, přetrvávají laboratorní známky zánětlivé aktivity. Žalobkyně udává v souvislosti s aktuálními střevními obtížemi váhový úbytek celkově 13 kg, nyní je váhově stabilní. Aktuálně plánováno gastroenterologické přeshetření obtíží včetně kolonoskopie. V souvislosti s narůstajícími zdravotními obtížemi dochází k rozvoji psychické nadstavby, od 5/2021 je sledována a léčena v psychiatrické ambulanci, uvádí i recidivující bolesti hlavy. Dle rtg nálezů nebyly doloženy destruktivní či jiné významnější změny na skeletu. Kožní projevy lupénky jsou t.č. minimální, udává pouze drobná ložiska ve vlasech, trvá postižení nehtů. PK MPSV (na základě průběhu zdravotních obtíží, souběhu dlouhodobě sledovaného zánětlivého onemocnění kloubů s indikací biologické terapie a nově i zánětlivého onemocnění střev při selhání základní léčby a na základě vyšetření ze dne 4. 5. 2021 s indikací intenzifikované biologické léčby v Centru pro biologickou léčbu a narůstající výrazné sekundární úzkostné psychické nadstavby) dospěla k závěru, že k datu 4. 5. 2021 se jedná o stav dlouhodobý, s nejistou prognózou, kdy ke zhodnocení reakce na léčbu a stabilizaci stavu je nutno vyčkat delšího časového období. PK MPSV proto hodnotila tíži postižení v rámci psoriatické artritidy jako pomalu progredující formu dle kapitoly XIII, oddílu A, položky 6b vyhlášky č. 359/2009 Sb. PK MPSV uzavřela, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně je 35 % (s přihlédnutím k pracovní kvalifikaci a k dalším zdravotním obtížím), a proto žalobkyně je invalidní (od 4. 5. 2021 - datum odborného nálezu MUDr. D.). Dle PK MPSV k datu vydání napadeného rozhodnutí nelze hodnotit jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně Crohnovu nemoc, kdy se jedná o nově stanovenou diagnózu a krátce trvající léčbu. Nicméně PK MPSV přihlédla k tomuto onemocnění. Obdobně nelze zatím hodnotit vliv psychických obtíží, které k datu vydání napadeného rozhodnutí byly sledovány velmi krátce.

14. Žalobkyně neměla k posudku PK MPSV výhrady, žalovaná závěry PK MPSV taktéž akceptovala a nenavrhovala zpracování srovnávacího posudku. Za těchto okolností soud v tomto kontradiktorním řízení nemohl než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, ve světle závěrů PK MPSV (dle posudku PK MPSV je žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně) neobstojí (srov. § 3 správního řádu). Soud proto žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení bude žalovaná vycházet z toho, že zdravotní stav žalobkyně odpovídá prvnímu stupni invalidity (datum vzniku invalidity 4. 5. 2021).
15. Procesně úspěšné žalobkyni žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, procesně neúspěšná žalovaná právo na náhradu nákladů řízení nemá (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.), a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).
16. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 8. prosince 2021

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce